

MARIUS ALEXIANU LA 60 DE ANI!

Interdisciplinaritatea reprezintă, actualmente, una dintre orientările fundamentale de cercetare în lumea academică la nivel mondial. Urmărind parcursul bio-bibliografic al muzeografului, cercetătorului și profesorului Marius Alexianu, credem că acest termen definește cel mai bine activitatea domniei sale până în prezent. Născut la 21 august 1950 în Piatra Neamț, județul Neamț, a urmat cursurile de învățământ primar și gimnazial în Roznov. După absolvirea Liceului teoretic „Petru Rareș” din orașul natal, devine student al Facultății de Limbi Romanice, Clasice și Orientale (secția de limbi clasice), Universitatea București. La patru ani după finalizarea studiilor de filologie clasică (1973), urmează cursurile Facultății de Drept de la Universitatea „Al. I. Cuza” Iași. Este greu de spus, poate doar de imaginat, cum ar fi arătat *Curriculum vitae* al domnului Marius Alexianu dacă ar fi ales o carieră în domeniul juridic. Știm, însă, cu siguranță, așa cum reiese din lista de lucrări, că opțiunea de a se dedica studiilor de etnoarheologie, filologie și istorie antică a fost una de maximă inspirație.

Își începe activitatea didactică, în anul 1973, ca profesor de limba latină la Liceul „Petru Rareș” din Piatra Neamț. În perioada 1976–1990, fascinația cercetărilor de teren îl determină să activeze ca etnograf și arheolog la Muzeul de Istorie din Piatra Neamț. În următorii patru ani, a fost cercetător la Institutul Român de Tracologie din București și redactor-șef adjunct al revistei *Thraco-Dacica*. Din 1991, lector-asociat și din 1996 lector la Facultatea de Litere a Universității „Al. I. Cuza” Iași, a obținut titlul de doctor în istorie în 2000, pe tema fenomenului de indoeuropeanizare din perspectivă lingvistică și arheologică, sub conducerea domnului prof. univ. dr. Petre Roman.

Activitatea didactică s-a concretizat în predarea unor cursuri diversificate ca tematică, în cadrul Facultății de Litere și de Istorie precum, *Literatura greacă și latină*, *Istoria limbii grecești*, *Linearul B*, *Greaca Koine*, *Univers insular egeean*, *Revoluția scrierii în Mediterana*.

În ceea ce privește cercetarea științifică a domnului Marius Alexianu, se pot distinge următoarele coordonate prioritare: (etno)arheologie, filologie clasică și istorie antică.

În domeniul etnoarheologiei, domnia sa poate fi considerat un pionier al acestei discipline în țara noastră. Este autorul principal al primului studiu pe tema etnoarheologiei sării din România (Alexianu M., Dumitroaia Gh., Monah D., ‘Exploatarea surselor de apă sărată în Moldova: o abordare etnoarheologică’, *Thraco-Dacica* 13, 1992, 159–167). Metodologia propusă în acest studiu a fost preluată și aplicată pentru cercetări din Transilvania, Banat, Muntenia, dar și din străinătate. În 2007 a publicat, ca prim autor, cea dintâi

monografie referitoare la etnoarheologia sării din Moldova subcarpatică. În același an, se numără printre puținii câștigători ai unui proiect de cercetare exploratorie (*Izvoarele de apă sărată din Moldova: etnoarheologia unei resurse naturale polivalente*). Organizator principal al colocviului internațional *Sel, pratiques et connaissances*, desfășurat la Iași în 2008, este prim editor al volumului *Archaeology and Anthropology of Salt: A Diachronic Approach* (BAR International Series 2198, Oxford, 2011) care valorifică lucrările prezentate la acest colocviu, reunind studii distincte din punct de vedere tematic și cronologic privind exploatarea sării. În același domeniu, a publicat numeroase articole, dintre care unele în reviste cotate ISI Thompson, citate în lucrări de specialitate din străinătate.

Cercetările domnului Marius Alexianu în domeniul filologiei clasice și istoriei antice s-au finalizat în volume pe tema etimologiilor din greacă și latină (*Lexic grec și latin universal*, Iași, 2007; *Universul epigrafiei grecești*, Iași, 2006; *Dicționar de cuvinte grecești universale*, Iași, 2005), editări ale unor lucrări pe teme de tracologie și diferite aspecte ale antichității (*The Thracian World at the Crossroads of Civilisations*, II, București, 1999; *The Thracian World at the Crossroads of Civilisations*, Proceedings of the Seventh International Congress of Thracology, I, București, 1997; *Relations thraco-illyro-helléniques*, București, 1994; *Antichitatea și moștenirea ei spirituală*, Iași, 1993), traduceri inedite în cultura română din limbile greacă (Filostrat, *Viața lui Apolonios din Tyana*, Iași, 1997; *Cronica Monemvasiei*, Iași, 2005) și latină (*Res gestae divi Augusti*, Iași, 2004; Festus, *Breviarium rerum gestarum populi Romani*, Iași, 2003). Preocupările sale filologice au fost completate de susținerea în 2011 a celei de-a doua teze de doctorat cu titlul „Filostrat, *Viața lui Apollonios din Tyana*: studiu naratologic”.

Includerea lucrărilor sale în *Bibliografia istorică a României* și în tratatul *Istoria Românilor*, editat de Academia Română, i-a asigurat vizibilitatea în comunitatea științifică pe plan național. Originalitatea tematică și metodologia interdisciplinară ale contribuțiilor sale au atras numeroase citări în monografii și lucrări de specialitate din mediul academic internațional.

Ilustrativă pentru notorietatea sa științifică este participarea la peste 50 de manifestări internaționale, organizate în Germania, Cehoslovacia, Polonia, Ucraina, Republica Moldova, FYROM, Bulgaria, Austria, Italia, Grecia, Spania, Franța, Marea Britanie, Irlanda, Mexic, Malta, Portugalia, Turcia etc. A beneficiat de burse și stagii de documentare în Albania, Bulgaria, Grecia, Spania, Italia, Franța și Germania. A fost membru, în diferite perioade sau permanent, în comitetele de redacție ale revistelor: *Memoria Antiquitatis* (Piatra-Neamț), *Thraco-Dacica* (București), *Studia Antiqua et Archaeologica* (Iași), *Analele Științifice ale Universității „Al. I. Cuza” Iași*, *section Foreign Languages* (Iași), *Tyragetia* (Chișinău). Din 2002 este director de studii la Centrul de Studii egeo-mediteraneene (Universitatea „Al. I. Cuza” Iași), iar din 2007 șeful secției de etnoarheologie a *Laboratorului de Arheologie aplicată și teoretică* din cadrul *Platformei de formare și cercetare interdisciplinară în domeniul arheologiei – Arheoinvest*. Începând cu anul 2008, îndeplinește funcția de expert evaluator al Consiliului Național al Cercetării Științifice din România.

Cu o reală vocație spre cercetarea interdisciplinară, deschisă întotdeauna dialogului euristic, personalitatea domnului Marius Alexianu, marcată de o carismatică creativitate științifică, s-a impus în mediul academic, îndeosebi prin opțiunea sa, asumată fără echivoc, pentru un grad cât mai mare de noutate în tratarea subiectelor. Având în vedere că ultimul deceniu s-a dovedit a fi extrem de prolific în planul realizărilor științifice, nu ne rămâne, la sfârșitul acestor rânduri, decât să-i urăm domnului dr. Marius Alexianu să-și continue cercetările cel puțin cu aceeași pasiune și curiozitate epistemică ca până în prezent.

ROXANA-GABRIELA CURCĂ